

Verksamhetsberättelse **2021**

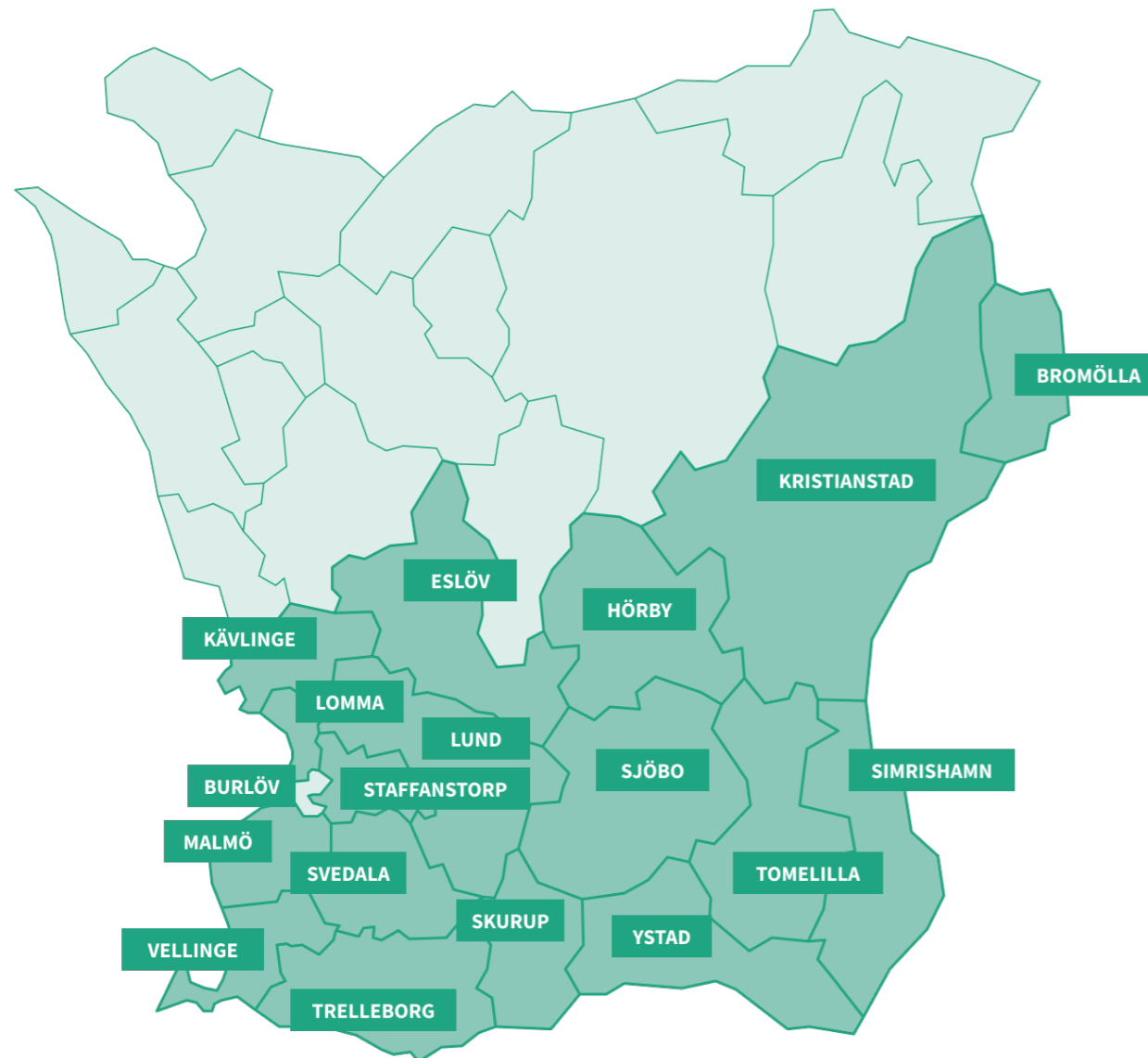

Malmö
mot
Diskriminering

Förord

Malmö mot Diskriminerings upptagningsområde

Detta dokument är ett strukturerat försök att sammanfatta Malmö mot Diskriminerings verksamhet under 2021. Att i en verksamhetsberättelse sätta ord på ett helt verksamhetsår är inte det lättaste och det ska det inte heller vara, men att sammanfatta ett år som 2021 där hela verksamheten precis som föregående år präglats av den globala Corona-pandemin är svårt. Det har varit ett utmanande år på så många sätt, men trots detta så fortsätter vi visa att Malmö mot Diskriminering har en stark verksamhet och det är därför med stolthet som vi lägger ytterligare ett år till handlingarna.

Trots pandemin och dess påverkan på verksamheten så var 2021 ett bra och framgångsrikt år för Malmö mot Diskriminering och under året har vi fortsatt bedriva en professionell verksamhet med hög kvalitet. Vi har haft många digitala och analoga utbildningar med bibehållen hög kvalitet. Vi har fortsatt bedriva en professionell juridisk verksamhet som också bidragit till rättspraxis under året. Vi har också genomfört flera projekt och uppdrag där vi fortsätter att visa på den höga kompetens som finns i vår organisation och i vårt arbete.

Diskriminering finns i alla delar av vårt samhälle både som isolerade händelser och som starka strukturer. Det finns också fortfarande starka krafter som försöker förändra vårt samhälle i en antidemokratisk riktning och som vill inskränka människors mänskliga rättigheter. Vi ser detta i Sverige och i många andra länder både nära oss och längre bort. Vi vet att vår organisation och vår verksamhet behövs, både idag och för många år framåt.

Malmö mot Diskriminering har en stark tro på att det vi gör bidrar till att göra samhället lite bättre. Vi ger av vår tid, vår kunskap och av vår kompetens i bekämpandet av diskriminering och för ett samhälle byggt på mänskliga rättigheter för alla. Vi kommer alltid att fortsätta kämpa, men gör oss gärna sällskap! Vi behöver bli fler som kämpar för en positiv samhällsutveckling, för vår demokrati och för ett samhälle där ingen blir diskriminerad.

Tinahåkan Jönsson
Ordförande styrelsen,
Malmö mot Diskriminering

MmD:s medlemsarbete under 2021

Malmö mot Diskriminering är en paraplyorganisation som ska vara en resurs för sina medlemsföreningar i frågor om mänskliga rättigheter och antidiskrimineringsarbete. Malmö mot Diskriminering samverkar löpande med sina medlemsorganisationer. Målet är att skapa ett nätverk som arbetar för mänskliga rättigheter och mot diskriminering i Malmö och sydöstra Skåne. Under 2021 har Malmö mot Diskriminering fortsatt arbeta för att stärka ett nätverk mot diskriminering genom ett aktivt medlemsarbete så mycket som Corona-pandemin gjorde det möjligt.

Medlemsorganisationerna är vår resurs för ett bra samverkansarbete. De ger oss möjlighet att sprida information, att bedriva ett effektivt opinionsarbete, ha erfarenhetsutbyten och få information genom deras kunskap. Malmö mot Diskriminering medlemsarbete är även en viktig resurs för utveckling av vår egen verksamhet. Det är därför Malmö mot Diskriminering strävar efter ett starkt nätverk genom ett aktivt medlemsarbete. Nätverket ska alltid bygga på erfarenhetsutbyte, dialog och tvärssektoriell samverkan. Malmö mot Diskriminering fortsätter att sträva efter att utöka sitt paraply. Malmö mot Diskriminering omfattar 58 medlemmar efter 2021.

Den pågående Corona-pandemin, vars effekter på hela samhället var påtagliga under 2020, har fortsatt att påverka Malmö mot Diskriminering medlemsarbete. Den gjorde kontakten och samarbetet med våra medlemmar svårare och minskade antalet fysiska träffar.

Våren 2020 var vi tvungen att flytta vårt årsmöte framåt för att kunna genomföra mötet via länk. Även årsmötet 2021 fick vi genomföra digitalt. Det finns både för- och nackdelar med digitala sammankomster. För några var det lättare att delta i mötet, eftersom ingen resa var nödvändig för att delta. Det kan också underlätta att delta i ett möte hemifrån, där man som deltagare inte

behöver vara i ett rum med många människor. Detta gäller inte bara för dem som ingår i en riskgrupp och är tvungen att undvika större sociala sammanträffande. För andra kan digitala möten vara mer utmanande, t.ex. för personer som inte är vana vid digitala möten, inte har tillgång till bra uppkoppling, har svårt att förstå det talade ordet, har svårt att koncentrera sig på digital information under en längre tid, m.m. Digitala årsmöten är alltså båda inkluderande och exkluderande för olika deltagare.

Rekommendationerna att undvika resp. minimera sociala kontakter påverkar även deltagarantal, upplägg och innehåll av de utbildningar som Malmö mot Diskriminering har genomfört till och tillsammans med våra medlemsorganisationer. Malmö mot Diskriminering erbjuder en gratis utbildning per år till alla sina medlemsorganisationer och strävar efter att öka antalet av sådana utbildningar.

Med några medlemsorganisationer har vi byggt upp ett långvarigt och väletablerat samarbete angående utbildningar, vilket vi är glada och stolta över. Föreningar har bokat utbildningar för att få grundläggande kunskap om diskrimineringslagen, normer och antidiskriminering respektive uppdatera och utöka den kunskapen. Vi har under 2021 behövt minska dessa.

Malmö mot Diskriminering fortsätter att erbjuda två grundutbildningar per år för ett mindre antal representanter från olika medlemsföreningar. Under 2021 hade vi en digital medlemsutbildning på våren samt en medlemsträff där medlemmar kunde delta både digitalt eller på plats. Medlemsträffen innehöll ett samtal föreningar och organisationer emellan där vi tog tid för att prata om de ekonomiska riskerna med att driva vissa typer av ärenden i domstol. Mer om detta i delen om MmD:s juridiska verksamhet samt opinionsarbetet.

Malmö mot Diskriminering nätverkande har kontinuerligt stärkts genom gemensamma arrangemang med medlemsorganisationer, men även andra aktörer inom det civila samhället, kommuner och Region Skåne. Arrangemang som vänder sig till allmänheten höjer kännedom om Malmö mot Diskriminering arbete och bidrar till en utökad medlemsverksamhet.

Andra samarbeten med medlemsorganisationer, t.ex. Byggnads Skåne och Hyresgästföreningen, gäller större utbildningsinsatser, som ger möjligheten

att nå ut till större grupper människor med kunskap om antidiskriminering. Men Malmö mot Diskriminering tackar gärna ja till kortare pass i våra medlemmars egna utbildningar, som under 2021 erbjöds av t.ex. Juridikcentrum. Under 2021 hade vi även ett utbildningsuppdrag för fritidsförvaltningen i Malmö Stad för ett stort antal föreningar.

Malmö mot Diskriminering processledande verktyg finns som process- och handledningsstöd för våra medlemmar och har under 2021 varit ute i samhället och träffat många aktörer, både medlemsorganisationer och icke-medlemmar. En stor samverkan under året har varit en satsning då två processledare varit på Rosengårds Folkets Hus varje vecka under hösten för att utbilda och ge rådgivning.

Malmö mot Diskriminering är glad över att våra medlemmar ser oss som en resurs när det gäller juridiska frågor om diskriminering. Vi tar varje år emot anmälningar genom våra medlemsorganisationer och deras nätverk. Men även vi gagnas av ömsesidiga kunskapsutbyten och andra samverkansformer med våra medlemmar. Så har vi t.ex. ett upparbetat samarbete med Tillgänglighetsgruppen.se i ärenden om tillgänglighet i offentlig miljö. Malmö mot Diskriminering anser sådana kontakter och samarbeten som en viktig del av vårt nätverksarbete, men även som en bekräftelse på förtroende, vilket vi är glada och stolta över.

Malmö mot Diskriminerings utbildnings- och processledande arbete

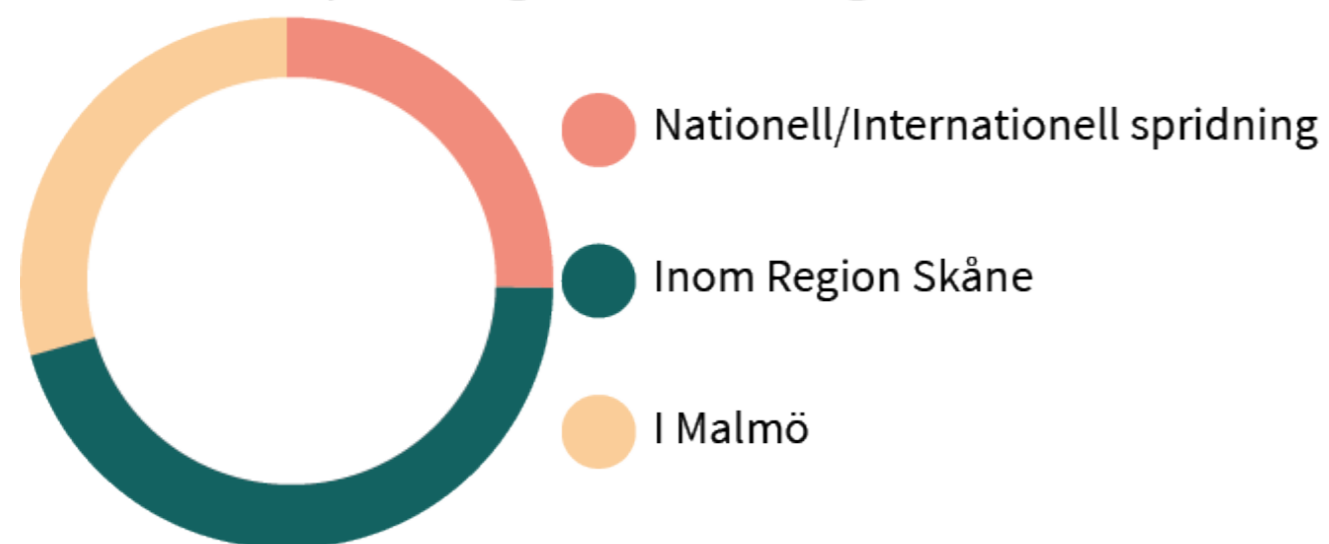
Malmö mot Diskriminerings arbete för att höja medvetandet och kompetensen i samhället kring mänskliga rättigheter och likabehandling sker genom vår utbildnings- och processledningsverksamhet. Till detta kommer opinionsbildning, vilket beskrivs i ett separat avsnitt.

Coronapandemin har haft en fortsatt stor påverkan på våra utbildningar och processuppdrag. Vi har fortsatt lära oss mer om digitaliseringens möjligheter att nå ut till fler personer på nya platser. Inte minst har processledning digitalt fungerat bättre än vi såg möjligt innan pandemin. Samtidigt är det tydligt att där finns kvaliteter i att ses "irl", som inte kan ersättas i digitala former.

De olika delarna i utbildnings- och processledningsverksamheten arbetar vidare aktivt med att integreras och utveckla strategier för sitt utåtriktade arbete och vi har startat arbetet med att vara ett team – det externa teamet. Vi förväntar oss att detta kommer landa och fungera under 2022.

Malmö mot Diskriminering har genomfört 51 utbildningar, informations- och processledningsinsatser under 2021 och nått mer än 9000 personer. Insatserna skedde både fysiskt på plats och digitalt. Nästan hälften genomfördes digitalt.

Spridning av utbildningar

Utbildning som verktyg mot diskriminering

På utbildningsområdet har MmD fortsatt sitt etablerade samarbete med Region Skåne, inom hälso- och sjukvård. Bland annat kan nämnas en serie utbildningar för chefer och skyddsombud inom Medicinsk service, som utvecklades till att få en mer processledande karaktär. Spännande!

Utbildning och Informationsinsatser

Under Stora Likarättsdagarna deltog vi med en föreläsning om aktiva åtgärder under den digitala konferensen, som nådde över 2000 personer.

I samverkan med delmosprojektet Rosengårds röster, som drivs av Rosengårds folkets hus och Wadajir förening, genomförde vi en serie utbildningar där. De var populära och det kom mycket folk: 225 deltagare totalt under 5 tillfällen.

Ett annat etablerat samarbete är med vår medlemsorganisation fackförbundet Byggnads Skåne och för Byggnads nationellt. Under 2021 har MmD fortsatt sina utbildningar för förtroendevalda och ombud inom Byggnads.

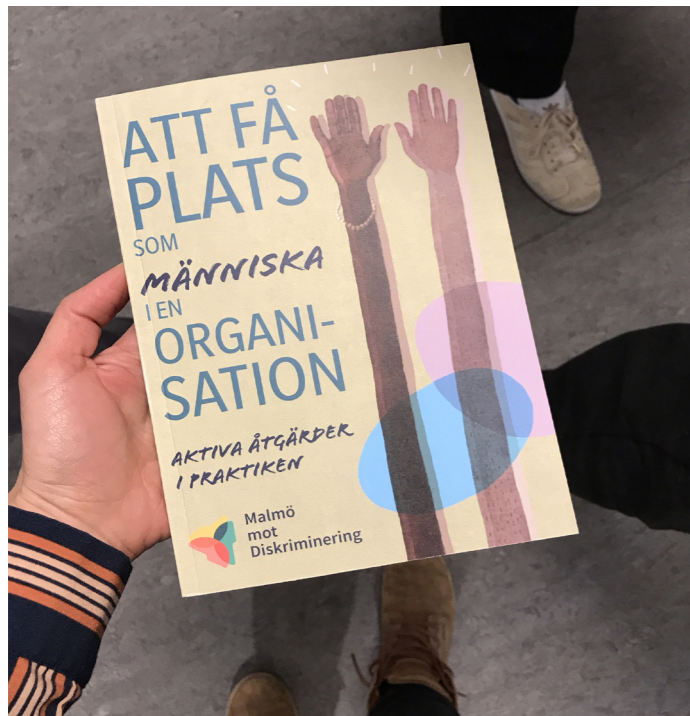
Malmö mot Diskriminering har etablerat sig som en viktig och seriös aktör inom utbildning kring diskrimineringslagen, aktiva åtgärder, barnrättsperspektivet i diskrimineringsfrågor, bostadsdiskriminering och för allas lika rättigheter och möjligheter.

Processledning som verktyg mot diskriminering

Vår processledande verksamhet (PLV) utgår från diskrimineringslagens föreskrifter om aktiva åtgärder. Här beskrivs hur samtliga arbetsgivare och utbildningsanordnare ska arbeta förebyggande och främjande för att undanröja risker för diskriminering och hinder för lika rättigheter och möjligheter. Lagen ger en processmodell för ett kontinuerligt arbete för att undersöka och analysera risker och hinder, sätta in åtgärder och följa upp dessa. Genom uppdrag och projekt ger MmD processledning och stöd till organisationers utveckling och systematiska likabehandlingsarbete, inom ramen för aktiva åtgärder.

Under 2021 har vi genomfört ett större uppdrag, samt drivit ett par projekt mot bostadsdiskriminering, finansierat av delmos (delegationen mot segregation). Dessa beskrivs under en egen rubrik i verksamhetsberättelsen. Vi har också bedrivit en esf-förstudie med Malmö stad och Malmö universitet, där vi undersöker hur staden kan verka för en ökad mångfald i chefsrekryteringar inom ramen för aktiva åtgärder. Förstudien avslutas i januari 2022.

Handbok i aktiva åtgärder

Vår handbok Att få plats som människa i en organisation – aktiva åtgärder i praktiken, sålde slut under året och ytterligare 500 exemplar har tryckts upp. Handböckerna finns att köpa via e-bokhandlare, men kommer också att vara en del av våra utbildningar och i marknadsföringen av vår processledning.

Processledningsuppdrag

Räddningstjänsten Syd: under våren genomförde vi ett större processledningsuppdrag för Räddningstjänsten Syd inom ramen för deras arbete med aktiva åtgärder. Vi producerade en utbildningsfilm som visades på samtliga medarbetares APT – där medarbetarna fortsatte med en gruppdiskussion om risker för diskriminering och hinder för lika rättigheter på deras arbetsplats. Minnesanteckningarna utgjorde en del av undersökningsmaterialet och analyserades av oss. Vi tog fram en medarbetarenkät, där svaren analyserades under en analysworkshop av en referensgrupp på 40 medarbetare. Mot bakgrund av den samlade datan och analysen, sammanställde MmD en rapport till Räddningstjänst Syd om hur de kan ta sitt aktiva åtgärdsarbete vidare. Ett spännande uppdrag där vi själva fick möjlighet att utveckla vårt processledarverktyg.

Inkluderingslabbet: är ett Arvsfondsprojekt som startats och drivs av människor med fysiska, neuropsykiatriska och kognitiva funktionsvariationer. Syftet är att utvecklas till ett regionalt utvecklingslaboratorium för att bryta ofrivilligt utanförskap. Under detta tredje år av vårt samarbete har MmD huvudsakligen processlett Inkluderingslabbetts arbete med att ta fram en metodbok utifrån Inkluderingslabbetts arbete.

Projekt: PLV har under året drivit två projekt, samt varit en del av MmD:s projekt Aktion som metod. Dessa två projekt är Delmos-projekten, vilka beskrivs i ett eget avsnitt.

Utbildningar och övriga uppdrag: Ystad gymnasium, Stora likarättsdagarna, Rättighetscentrum Norrbotten, Medicinsk service Region Skåne.

Barnrättsprojektet Aktion som metod gick in i sitt tredje och sista projektår under 2021. Projektet pågår fram till juni 2022. I projektet har vi, med barns och ungas upplevelser av diskriminering som utgångspunkt, genomfört tre aktioner för att utmana bakomliggande diskriminerande strukturer i enskilda individärenden.

Ungas delaktighet i centrum

Under 2021 fördjupades vår samverkan med ungdomsledarna från Möllans Basement genom en utbildningsserie byggd på ömsesidigt lärande. Ungdomarna ville få kunskap om den svenska diskrimineringslagstiftningen och i sin tur dela med sig av sin egen kunskap om upplevd diskriminering bland unga och varför ungdomar inte anmäler diskriminering. Vi antog uppdraget att rusta dem med verktyg i deras fortsatta förändringsarbete med och för andra ungdomar. Utbildningen stäckte sig över ett halvår och ledde till bildandet av Expertrådet mot diskriminering.

“Det här är det bästa som jag har gjort i mitt liv och tagit del av. Det betyder jättemycket för mig, hela samarbetet vi har med er. Sättet som ni jobbar på det har påverkat mig mycket. Redan dagen efter har jag snackat med mina småsyskon, om att det finns hjälp att få. Det gav en röst som kan hjälpa som inte fanns innan. Det svåraste är att ta de stegen och när man vet om att man kan anmäla. ... helt plötsligt så har man ett alternativ.” Deltagare i Expertrådet

Expertrådet träffades vid sex tillfällen under våren 2021. I utbildningen förmedlades olika sätt att förstå och motverka diskriminering av barn och unga, och teori varvades med levda kunskaper. Vi höll en avslutningsceremoni med diplomering för att fira ungdomarnas lärande resa. Ungdomarna i Expertrådet tillämpade sedan sina nyvunna kunskaper i aktion II och aktion III. De hjälpte oss att undersöka och analysera den strukturella diskrimineringens orsaker och inverkan på individen med fokus på islamofobi i skolan och rasism inom vården. Grundat i de ungas erfarenheter kunde vi ringa in huvudproblem, mål och innehåll i delar av aktionerna. Tre deltagare i Expertrådet tog i samverkan med Aktion som metod fram en fortbildning för skolpersonal som genomfördes i somras, som en del i aktion II. En ungdom från Expertrådet höll i utbildningen tillsammans med en utbildare från Malmö mot Diskriminering.

Fortbildning för skolpersonal i samverkan med Expertrådet

Fortbildningen planerades och genomfördes gemensamt av Expertrådet och Aktion som metod i samverkan med en grundskola. Idén till fortbildningen kom från Expertrådets analys och förslag på lösningar för att motverka strukturell diskriminering av unga muslimer. Grundat i egna erfarenheter av lärare som agerar utifrån egna, omedvetna normer kring religion och som saknar kunskap om islam, menade Expertrådet att skolpersonal måste vara en målgrupp för aktion II.

Fortbildningen syftade till att medvetandegöra skolpersonalen i sina egna normer kring religion och islam i synnerhet samt att börja kartlägga risker för diskriminering och hinder för lika rättigheter kopplat till religion i den egna skolan. Syftet var alltså inte bara att höja kunskapen, utan också att skapa en process som förändrar. Utgångspunkten och kontexten är det förebyggande och främjande arbetet mot diskriminering som alla skolor ska bedriva, i diskrimineringslagen kallat aktiva åtgärder.

Det var mycket positivt att utbildaren från Aktion som metod ledde fortbildningen tillsammans med en ung person som själv är rättighetsbärare i sammanhanget. Skolpersonalen upplevde att de fått ny kunskap och blivit medvetna om nya saker, däribland normer kring religion samt skolans ansvar för att undanröja risker för diskriminering och hinder för lika rättigheter för eleverna. De lyfte särskilt fram det goda samtalsklimatet och samtalen som kom ur fortbildningen. Risker för

diskriminering och hinder för lika rättigheter kartlades och skickades vidare till skolans arbete med aktiva åtgärder. Skolans kontaktperson tog övningar och upplägg med sig för att genomföra liknande workshoppar med övriga anställda.

Uppdatering kring aktion II mot islamofobi

Under sommaren och hösten 2020 sökte vi upp och erbjöd stöd till elever i Skurup som upplevt trakasserier till följd av kommunens beslut om slöjförbud i skolan. Det blev snabbt tydligt att beslutet drabbade barn och unga trots att det inte vunnit laga kraft och vi bestämde att utforska möjligheten att bestrida det inom ramen för aktion II. Men ingen av eleverna vi kom i kontakt med vågade eller ville anmäla. Mot bakgrund av deras rädsla eller olust inför att anmäla trakasserierna påbörjade juristerna i Aktion som metod en rättsutredning kring möjligheten att föra talan utan en enskild skadelidande.

Rättsutredning med barnperspektiv

Så som nuvarande lagstiftning ser ut har varken Diskrimineringsombudsmannen (DO), Malmö mot Diskriminering, annan antidiskrimineringsbyrå eller ideell organisation möjlighet att väcka talan

om vi inte agerar för en bestämd anmälares räkning. Rättsutredningen utmynnade i en strategisk skrivelse till regeringen för att uppmärksamma regeringen på de svårigheter som uppkommer när anmälare, i synnerhet barn, inte vågar träda fram och vittna mot trakasserier och hot. I skrivelsen påtalar vi att skyddet i diskrimineringslagen måste stärkas när det gäller denna typ av ärenden.

Slöjförbudet gällde grundläggande rättighetslagstiftning som berör alla Sveriges medborgare, inte enbart de som bor i kommunen. Men ett kommunbeslut kan enligt kommunallagen bara överklagas av den som bor i kommunen (förvaltningsrätten gör då en bedömning och avgör om beslutet ska gälla eller inte). Ett problem är dock att den genomsnittlige kommuninvånaren inte har tillgång till de juridiska kunskaper eller det kontaktnätverk som krävs för att göra ett överklagande av detta slag.

Vi fick kontakt med en jurist i Stockholm som hjälpte två Skurupsbor att överklaga beslutet. Det vi kunde bistå med var vårt kontaktnät. Vi tog kontakt med Lena Svenaeus, rättslig expert på området och tidigare JämO¹, som ville hjälpa till. Hon skrev ett rättsutlåtande till stöd för att kommunens beslut var olagligt och i strid med grundläggande mänskliga rättigheter. Skurupsborna som överklagade beslutet lyfte rättsutlåtandet i förvaltningsrätten, vilket säkerställde att förvaltningsrättens beslutsunderlag blev väl underbyggt och bidrog till att beslutet om slöjförbud upphävdes². Nyckeln till framgång var samverkan mellan gräsrotsengagemang, en forskare och Malmö mot Diskriminering.

- 1 Jämställdhetsombudsmannen, JämO, var en myndighet som övervakade lagar gällanden jämställdhet. Verksamheten överfördes till Diskrimineringsombudsmannen (DO) år 2009.
- 2 Kammarrätten dömde i enlighet med förvaltningsrätten, och konstaterade också att kommunens beslut saknar stöd i svensk rätt. Skurups kommun överklagade domen och Högsta förvaltningsdomstolen meddelade i januari 2022 att prövningstillstånd beviljas. Frågan skall alltså prövas av högsta instans.

Expertrådet och MmD på MR-dagarna

I början av december medverkade Aktion som metod vid Mänskliga rättighetsdagarna i Göteborg. Tillsammans med två ungdomsledare från Expertrådet presenterade vi en del av arbetet i aktion II mot islamofobi. Ungdomarna läste delar av rättsutlåtandet som Lena Svenaeus skrivit gällande det numera upphävda beslutet om slöjförbud i Skurups skolor och förskolor. Ungdomsledarna delade egna erfarenheter av islamofobi och berättade om deras arbete med att sprida trygghet kring Möllan och sprida kunskap om rättigheter kopplat till diskriminering till de ungdomar som de kommer i kontakt med i sitt arbete.

Vi delar med oss av våra lärdomar!

Den 27 april 2022 håller Aktion som metod ett hybridseminarium vilket innebär att deltagare kan närvara antingen digitalt eller fysiskt på STUDIO i Malmö. Vid seminariet kommer vi att presentera vårt projektarbete. Förmiddagen riktar sig till en smalare målgrupp, med organisationer som liksom vår arbetar med individärenden och juridiken som utgångspunkt för ett förändringsarbete. Eftermiddagen riktar sig till en bredare målgrupp av föreningar, forskare, journalister och tjänstepersoner i offentlig sektor för att lyfta och dela lärdomar kring hur vi sätter barnets perspektiv i centrum för ett arbete mot diskriminering.

Inför seminarierna kommer vägledningen Aktion mot diskriminering, som beskriver vårt metodutvecklande arbete, att publiceras.

I vår kommer vi också släppa en rad korta intervjuer med medarbetare och samverkansparter i projektet som ger smakprov från vårt arbete i Aktion som metod. Håll utkik i våra sociala medier och på www.malmomotdiskriminering.se/aktion-som-metod/!

Där kan du även ladda ned vår strategiska skrivelse till regeringen, som lyfter behovet att öka diskrimineringslagens skydd genom att göra det möjligt att föra talan utan en enskild skadelidande.

Aktion som metod är ett treårigt projekt som finansieras av Allmänna Arvsfonden. Projektet pågår fram till juni 2022.

Projekt: Bostadsdiskriminering

Bostadsprojektet 2021–22 är ett ettårigt projekt som har fått namnet Dialog för en jämlik bostadsmarknad (Djäbo), och är likt år 2020 finansierat av Delegationen mot segregation (Delmos). Projektet är en fortsättning på 2020-års projekt, där vi arbetat utifrån ett individuellt perspektiv med rättighetsbärare på bostadsmarknaden, parallellt med ett strukturellt perspektiv där vi arbetar med olika ansvarsbärande för ett förebyggande arbete mot diskriminering på bostadsmarknaden.

Det individuella spårets fokus i Djäbo har legat på vårt samarbete med Rosengård Folkets hus och Wadajir förening, som tillsammans bedriver projektet Rosengårds Röster (RR). Syftet med samarbetet är för MmD att nå ut till individer som befinner sig i utsatta positioner och som sällan har kunskap om diskrimineringslagen och möjligheten att anmäla diskriminering. RR hade sedan tidigare en upparbetad grupp med föräldrar som önskade mer kunskap om diskrimineringslagen, framför allt på områdena skola, bostad och socialtjänsten. Under hösten 2021 höll vi i fyra utbildningstillfällen som var öppna för alla och som var mycket välbesökta. Efter utbildningarnas slut hade vi rådgivning på plats på Rosengård folkets hus vilket resulterade i ett antal rådgivnings- samt utredningsärenden. Det viktigaste resultatet av aktiviteterna har varit en ökad kunskap om diskriminering och individens rättigheter, vilket har visat sig i de anmälningar vi tagit emot där största andelen har hänvisat till att det är tack vare utbildningarna de känner till diskrimineringslagen.

Vi har även börjat utreda hur MmD kan arbeta med strategisk processföring, ett sätt att driva ärenden i domstol strategiskt för att täcka luckor i praxis, vilket ger mer klarhet i hur lagen ska fungera. Utredningen är ett utforskande arbete där vi tittar på hur andra organisationer i Sverige och Europa arbetar på ett liknande sätt, och hur det skulle kunna vara till fördel för MmD att få större genomslag i frågor som vi driver i domstol.

På det strukturella spåret gör vi en intervjustudie med fastighetsägare. Målet med studien är dels att förstå fastighetsägarnas syn och uppfattning om diskriminering i de egna bestånden, dels att få med oss ett antal fastighetsägare i vår forskningscirkel som vi hoppas kunna bedriva i framtiden. Som partner i intervjustudien har vi forskaren Emil Pull från Malmö Universitet.

Utifrån tidigare erfarenheter samt vad som hittills visat sig i avklarade intervjuer är fastighetsägare en svår grupp för MmD att nå, av olika anledningar. Genom att samverka med universitetet säkerställer vi forskningsliknande metoder och analys av resultatet, vilket vi tror och hoppas kommer bidra till kvalitet och trovärdighet i studien. Emil Pull avser även skriva en vetenskaplig artikel utifrån resultaten.

Samtidigt som intervjustudien samverkar vi med RR på ett strukturellt plan genom att anordna dialogsamtal mellan rättighetsbärare och ansvarsbärare. Utifrån behov och efterfrågan kommer ett av dialogsamtalen handla om trakasserier på grund av religion eller etnicitet i skolan, och det andra kommer handla om diskriminering på bostadsmarknaden. Behovet av ett dialogmöte på bostadsmarknaden kommer från ett problem där Rosengård är hårt drabbat av rättor. Problemen har eskalerat och det finns fall där barn har blivit bitna i hemmen och på förskolan, och det råder stor brist på kommunikation mellan fastighetsägare och boende. Miljöförvaltningen driver ett projekt kring problemet där MmD kommer att facilitera ett samtal mellan involverade parter för att hitta en gemensam problembild och lösningar. Utifrån vår utgångspunkt i samtalet känner sig de boende i Rosengård diskriminerade då fastighetsägarna inte agerar tillräckligt starkt, något man menar hade skett om problemet hade uppstått i ett socioekonomiskt starkare område som exempelvis Västra Hamnen. Båda områdena är starkt segregerade på olika sätt och rättproblemet kan vara en negativ konsekvens av segregationen.

Dialogmötet som handlar om trakasserier i skolan härstammar ur från det problem med trakasserier i skolan som många föräldrar har vittnat om att deras barn får utstå i Rosengård. Samtalet är ämnat som en fortsättning på RR's arbete där de har påbörjat en dialog med skolnämnden. I det kommande samtalet, som planeras äga rum i april, kommer målet vara att involvera skolläda och föräldrar för att starta ett samtal om det förebyggande arbetet mot rasism och trakasserier i skolorna. Vi hoppas att samtalet kommer vara en öppning för fortsatt dialog och gemensamt främjande arbete mot diskriminering i skolorna.

Delmos har utlyst medel för år 2022 som vi ämnar söka för att fortsätta med de spår tillsammans med RR som vi har påbörjat.

Ett av MmD:s grunduppdrag är att ge enskilda som utsatts för diskriminering kostnadsfri juridisk rådgivning och stöd. I verksamheten finns två jurister som i huvudsak arbetar med det. Juridisk rådgivning och stöd till barn och unga ges även inom projektet Aktion som metod och det ges även rådgivning och stöd inom det projekt om bostadsdiskriminering som MmD driver. Visst juridiskt arbete har även skett inom ett projekt om etnisk profilering som Skånes stadsmission drivit med juridiskt stöd från MmD.

Det juridiska arbetet på MmD sker genom rådgivning, kortare stödinsatser och genom att ärenden tas in för utredning. Rådgivningen sker framförallt via telefon och mail där MmD varje vecka har en öppen telefontid. Under vanliga förhållande stängs telefontiden endast under de perioder då MmD:s verksamhet stänger för vinter- och sommaruppehåll. Under 2021 har MmD dock under hösten på grund av utmaningarna som följt av bl.a. corona inte kunnat ha telefontiden öppen varje vecka. Det har även inneburit att vissa som har skickat frågor via mail har fått vänta längre än en vecka vilket är den tid som vanligtvis är satt.

Via rådgivningen är det möjligt att ställa frågor om diskrimineringslagen och situationer som har skett. Enskilda kan få råd kring hur de på egen hand kan gå vidare. Råden kan handla om ifall en situation utgör diskriminering och t.ex. hur man kan samla in bevisning eller vad som är viktigt att tänka på om situationen skulle hända igen. I de fall MmD:s jurister bedömer att det som en person berättar om inte utgör diskriminering försöker juristerna guida personen som har ringt in vidare för att den ska kunna få hjälp med sitt ärende eller få annat stöd.

Utöver rådgivningen, som ofta utgörs av en enstaka kontakt via telefon eller mail så gör juristerna ibland ytterligare insatser som kan vara att t.ex. hjälpa till med att formulera en anmälan till myndighet, skriva en skrivelse kring diskrimineringslagens bestämmelser i en viss situation eller ge råd i en rättslig process eller vid förlikning. I de fallen kan det många gånger bli flera kontakter och ett stöd som sträcker sig över längre tid men det är den enskilda själv som driver sitt ärende.

MmD har även möjlighet att ta in ärenden för utredning och gå in som ombud för en enskild som utsatts för diskriminering. Dessa ärenden är de mest tids- och resurskrävande och behovet av att få tillgång till sådant stöd är långt mycket större än vad MmD har möjlighet att klara av. Under 2021 har MmD inte tagit in några nya ärenden i grundverksamheten utan fortsatt arbeta med de ärenden som togs in under 2021 och som då ställdes i kö. Vid årets slut har MmD inte längre några ärenden som står i kö utan kommer under 2022 att börja arbeta med ett annat system för att ta in utredningsärenden. (Några utredningsärenden har dock tagits in inom MmD:s bostadsprojekt).

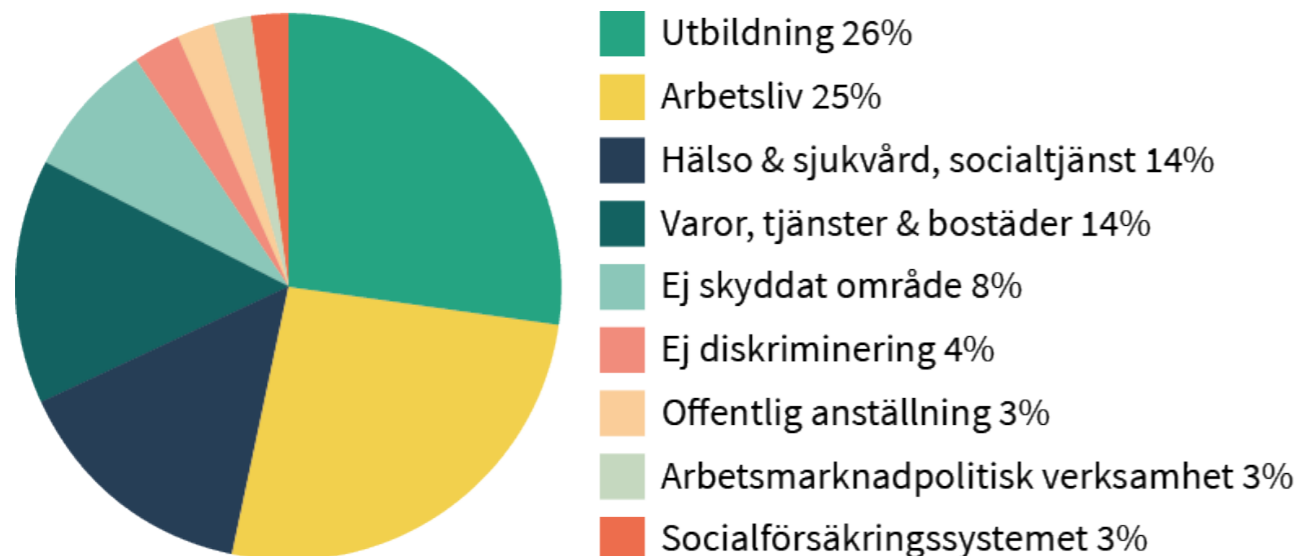
Under 2021 har sammanlagt 191 personer vänt sig till MmD, vilket är i det närmaste identiskt med antalet 2020. Det är fortsatt en minskning jämfört med tidigare år då MmD under flera år fått in ca. 250 anmälningar.

Av de som vänt sig till MmD har 159 fått rådgivning och 32 har fått ytterligare insatser i någon form. MmD gick in i 2021 med två pågående domstolsprocesser vilka båda kommer att avgöras i hovrätten över Skåne och Blekinge i början av 2022. MmD har även tillsammans med antidiskrimineringsbyrån Norra Skåne stämt in i ytterligare ett mål under 2021. Utöver domstolsprocesserna har MmD under 2021 medverkat till att förlikningar och samförståndslösningar har träffats och i de ärenden som tagits upp i samarbetet med Skånes stadsmission så har ett antal anmälningar till JO och JK gjorts. En av dessa anmälningar har bidragit till att JO under 2022 ska göra en bred granskning av polisens tillämpning av bestämmelser om kroppsvisitation och husrannsakan.

Vilka anmäler till MmD och varför?

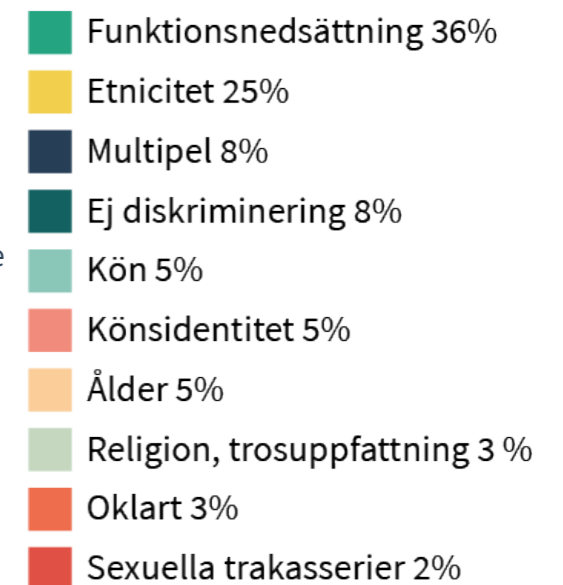
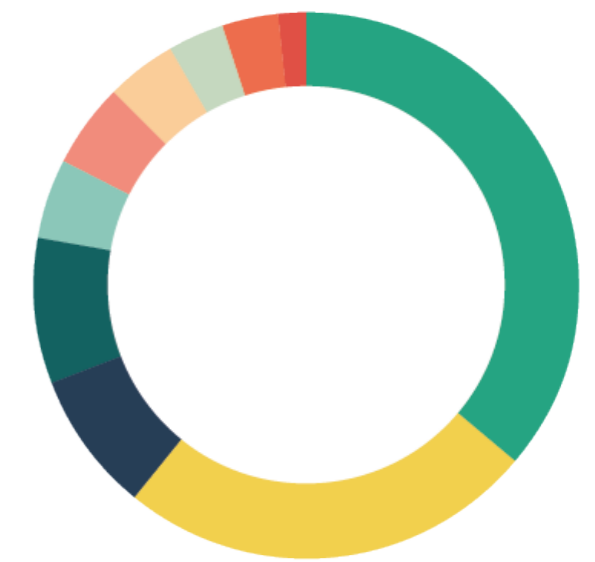
Det juridiska arbetet på MmD utgår från de anmälningar som inkommer till byrån. MmD arbetar med alla diskrimineringsgrunder som omfattas av diskrimineringslagen, det vill säga kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder och religion eller annan trosuppfattning. MmD gör inga urval baserat på någon diskrimineringsgrund och arbetar med diskriminering inom alla samhällsområden som omfattas av diskrimineringslagen. Alla anmälningar tas emot på samma sätt.

Det som framkommer i översikten av MmD:s statistik kan inte läggas till grund för slutsatser om vilka grupper i samhället som är mest utsatta för diskriminering eller inom vilka områden som diskriminering oftast sker. MmD:s statistik visar i första hand vilka grupper MmD:s verksamhet når ut till och speglar även i någon mån hur kunskaperna om diskriminering i samhället ser ut. Det samhällsområde som MmD under alla år har fått in mest anmälningar

inom är arbetslivet men under 2020 har MmD fått in något fler ärenden inom utbildningsområdet. Tillsammans utgör arbetslivet och utbildningsområdet över hälften av de anmälningar som inkommer till MmD. MmD uppfattar det främst som ett tecken på att det är mer välkänt i samhället att diskrimineringslagen galler inom arbetslivet och inom utbildningsområdet. Att utbildningsområdet som område ökat bland MmD:s anmälningar beror troligtvis på den vinst som MmD hade i ett uppmärksammat mål som rörde bristande tillgänglighet i grundskolan under 2020 och att MmD under 2021 drivit ett stort ärende som rör diskriminering vid universitetsutbildning. Att MmD däremot har färre anmälningar som gäller t.ex. varor, tjänster och bostäder ska inte ses som ett tecken på att diskriminering inte sker inom det området utan snarare att det inte är lika välkänt att diskrimineringslagen omfattar om man t.ex. blir diskriminerad i en butik, på en restaurang eller av en hyresvärd.

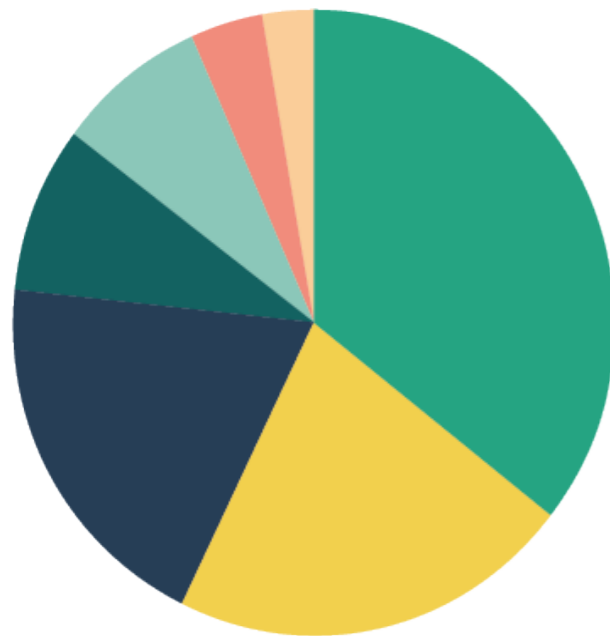
MmD får också varje år in flera anmälningar som rör samhällsområden som inte omfattas av diskrimineringslagen. Framförallt rör det ärenden som handlar om upplevelser av diskriminering inom s.k. rättsvårdande myndigheter (t.ex. polis, domstol, tullverket). I slutet av 2021 kom det ett förslag på utökad lagstiftning i diskrimineringslagen gällande bl.a. det området (SOU 2021:94 Ett utökat skydd mot diskriminering). MmD hoppas att det leder till bättre möjligheter att med hjälp av diskrimineringslagen ge stöd till personer som upplever diskriminering inom det här området.

MmD har under de senaste åren sett en stadig ökning av anmälningar som rör bristande tillgänglighet i skolan och det avspeglar sig i statistiken över utifrån vilka diskrimineringsgrunder som anmälningar till MmD görs. Den diskrimineringsgrund som är absolut vanligast förekommande bland de ärenden MmD får in är funktionsnedsättning och därefter kommer diskrimineringsgrunden etnisk tillhörighet. Anmälningar som rör diskrimineringsgrunderna religion eller trosuppfattning, könsidentitet, kön och ålder är ungefär lika många. Jämfört med tidigare

är innebär det att diskrimineringsgrunden ålder har ökat något. Varken under 2020 eller 2021 har MmD fått någon anmälan som rör diskrimineringsgrunden sexuell läggning. I statistiken över diskrimineringsgrunder räknar MmD även in ärenden där flera diskrimineringsgrunder aktualiseras, det är såklart inte ovanligt att en situation kan vara kopplad till t.ex. både en persons kön och etnicitet eller både ålder och funktionsnedsättning. I vår statistik tar vi upp dessa ärenden som "multipel". Eftersom sexuella trakasserier inte har koppling till någon särskild diskrimineringsgrund så statistikförs de i en egen grupp.

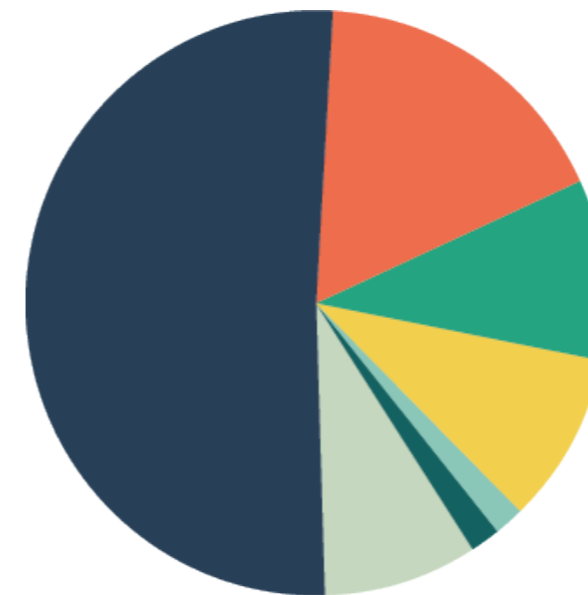

- Direkt diskriminering 35%
- Bristande tillgänglighet 21%
- Ej diskriminering 19%
- Trackasserier 9%
- Multipla 9%
- Indirekt diskriminering 4%
- Sexuella trakasserier 3%

Anmälningar utifrån typ av diskriminering

Diskrimineringslagen definierar sex olika former av diskriminering; direkt diskriminering, indirekt diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier, bristande tillgänglighet och instruktion att diskriminera. Det finns även ett självständigt förbud mot repressalier.

Den absolut vanligaste formen av diskriminering som anmäls till MmD är direkt diskriminering. Näst vanligast är bristande tillgänglighet som har framkommit i 21 % av anmälningarna. Därefter kommer trakasserier och ärenden där flera former av diskriminering uppmärksammas. Jämfört med tidigare har det minskat något avseende ärenden som rör indirekt diskriminering, 2020 uppmärksammades det i nästan 10 % av anmälningarna jämfört med bara 4 % under 2021. Redan 2020 såg MmD en minskning av anmälningar av sexuella trakasserier vilket även 2021 ligger på en låg siffra. Trots att många undersökningar och forskning på området visar att sexuella trakasserier är vanligt förekommande, inte minst inom arbetslivet, så har det bara tagits upp i 3 % av anmälningarna till MmD.

- Malmö 50%
- Ej angivet 18%
- Lund 10%
- Utanför upptagningsområde 10%
- Burlöv 2%
- Simrishamn 2%
- Övriga 8%

Geografisk fördelning

Hälften av anmälningarna som kommer in till MmD kommer från personer som är bosatta i Malmö. Malmö är den största kommunen befolkningsmässigt i MmD:s upptagningsområde som sammanlagt omfattar 18 kommuner. MmD får även in relativt många ärenden från Lund och en inte obetydlig del kommer från andra delar av Sverige. Ibland får MmD även mail och samtal från personer som är bosatta utomlands. Fokus för MmD:s rådgivning och stöd är dock de kommuner som vi har i vårt upptagningsområde.

MmD har under lång tid, på olika sätt, försökt att nå ut med information om MmD:s juridiska verksamhet utanför Malmö. Under 2021 har det skett en förändring då andelen ärenden som inkommit från andra kommuner har ökat jämfört med tidigare. I antal är det dock få ärenden som kommer från de mindre kommunerna i vårt upptagningsområde och det är fyra kommuner som MmD under året inte har fått några anmälningar från

överbudet, dessa är dock spridda över kartan så det finns god chans att MmD kommer att nå ut så småningom. Spridningen i vårt upptagningsområde verkar alltså inte ha påverkats i så hög grad av de hinder som pandemin inneburit vilket är en iakttagelse MmD tar med sig i det vidare arbetet. En tanke är att MmD under pandemin har blivit mer digital och syns mer i sociala medier och medverkat vid digitala seminarier och andra arrangemang vilket kan ha ökat spridningen i vårt upptagningsområde.

Malmö mot Diskriminering ser opinionsbildning som en av våra grundläggande uppgifter. Med vårt opinionsbildande arbete sprider vi information om diskrimineringslagen och mänskliga rättigheter, barnrättsperspektivet i diskrimineringsfrågor, bostadsdiskriminering, lagkravet om aktiva åtgärder och andra relevanta ämnen inom arbetet mot diskriminering. Med detta påverkar vi den offentliga uppfattningen om anti-diskriminering, allas lika rättigheter och möjligheter och bidrar till ett demokratiskt och rättvist samhälle.

Malmö mot Diskriminering nätverkande har kontinuerligt stärkts genom gemensamma arrangemang med medlemsorganisationer, men även andra aktörer inom det civila samhället, kommuner och Region Skåne. Dessa arrangemang riktar sig till allmänheten och är öppna för alla. De hjälper till att höja kännedomen om Malmö mot Diskriminering arbete, sprida kunskap och utveckla antidiskrimineringsarbetet vidare, samt bidra till en utökad medlemsverksamhet.

Malmö mot Diskriminering har varit med och arrangerat följande arrangemang genom olika samarbeten:

- Förintelsens Minnesdag
- Minnesdagen för avskaffande av den transatlantiska slavhandeln i Sverige

Vi har varit delaktiga och jobbat aktivt med opinionsbildning på bland annat följande evenemang:

- Bostadsvrålet
- Stora Likarättsdagar, tillsammans med Antidiskrimineringsbyrån Norra Skåne
- Som en del av World Pride-nätverket
- MR-dagarna
- Demokratistugan

Malmö mot Diskriminering har gått ut med pressmeddelanden och varit synliga i nationella medier under 2021, båda med egna texter och med mediabevakningar, t.ex.:

- 2 skrivelser
- ca 10 omnämningar i traditionell media
- hög aktivitet på sociala medier med regelbundna inlägg om vårt arbete, delningar av inlägg från andra organisationer och med att uppmärksamma viktiga minnesdagar
- Gemensam kampanj från antidiskrimineringsbyråerna i Sverige: "Diskriminering pågår!" I det projektet spreds flera filmer som byråerna gemensamt tagit fram.

Malmö mot Diskriminering har nämnts flera gånger i media med sitt juridiska arbete under 2021. Det mest omtalade fallet är ett ärende där tingsrätten prövade rätten till anpassning vid examination för en student på Lunds Universitetet.

Malmö mot Diskriminering projekt

- Projektet Aktion som Metod gick i mitten av 2021 in i sitt tredje och sista år. Under sommaren avrundades samarbetet med expertrådet som mynnade ut i ett nytt projekt, Unga för Unga mot Diskriminering, som startades i slutet på 2021 och ska pågå hela 2022.
- Vårt projekt om diskriminering på bostadsmarknaden har tryckt upp foldrar på åtta olika språk. Projektet hade även ett nära samarbete med Wajadir förening och Rosengårds Folket hus under hösten, där vi tillsammans arrangerade fem mycket välbesökta utbildningar, och därefter fortsatte ge juridisk rådgivning till enskilda.
- Projektet Barnets bästa avslutades under våren med en lansering av en film och hemsida riktad till barn och unga som vill veta mer om diskriminering och vad en själv kan göra om man blir kränkt eller diskriminerad.
- IKF Malmö drev projektet Equal där MmD var med och tog fram en handbok om jämlikhet och jämställdhet på arbetsplatsen.

Internt arbete och samarbete med de svenska antidiskrimineringsbyråerna

Under 2021 har samarbetet med de svenska antidiskrimineringsbyråerna utvecklats och förbättrats. Vi har haft en gemensam mediasatsning som blev en gemensam kort infofilm om vad en antidiskrimineringsbyrå är samt flera filmer med olika teman. Dessa filmer är tänkta att spridas fritt och förhoppningen är att skolor, organisationer etc. ska kunna använda dem. Filmserien har lanserats på en egen Youtube-kanal.

Malmö mot Diskriminering arbetar aktivt med opinionsbildning genom informationsspridning på flera olika sätt och inom olika medier. Våra egna ställningstaganden och våra samarbeten med de svenska antidiskrimineringsbyråerna och andra organisationer höjer vår synlighet och ger oss möjlighet att påverka den offentliga uppfattningen om antidiskriminering och att bidra till ett demokratiskt och rättvist samhälle.

Följande organisationer är medlemmar i MmD:

- ABF Malmö
- Astma - och Allergiföreningen i Malmö
- Autism- och Aspergerföreningen Skåne
- BRIS Syd
- Byggnads Skåne
- Byggnadsföreningen Limhamns Folkets Hus och Park u.p.a.
- Centrum för Sociala Rättigheter
- Crime City Rollers – Malmö Roller Derby
- DHR Malmö
- Epilepsiföreningen i Malmö med omnejd
- FIFH - Föreningen Idrott för Handikappade, Malmö
- Filmcentrum Syd
- FPES
- FUB (Föreningen för barn, unga och vuxna med utvecklingsstörning) i Malmö
- Föreningen Värnet Malmö FVM
- Handelsanställdas förbund avd. 1
- Föreningen Hassela Solidaritet
- Herbert Felixinstitutet
- Funktionsrätt Malmö
- Hyresgästföreningen Södra Skåne
- Hörselskadades förening i Malmö
- Interfem
- Internationella Kvinnorföreningen i Malmö IKF
- Judiska församlingen i Malmö
- Juridikcentrum
- Kongolesiska föreningen i Skåne
- LO-distriktet Skåne
- Lunds Akademiska Schackklubb (LASK)
- Lunds universitets Politiska och Ekonomiska Förening
- Lyssnare utan gränser
- Malmö AmatörteaterForum
- Malmö City FC
- Malmö Dövas Förening "Svenske"
- Malmö FF
- Malmö Lokala Samorganisation
- Malmö Royal Roller Derby
- Malmö kretsen av Svenska Röda Korset
- MISO - Malmö Idrottföreningars Samorganisation
- Neuroförbundet Malmö
- PeaceWorks Sweden
- PO Skåne
- Positiva Gruppen Syd
- PRO Malmö
- RFHL Malmö
- RFSL Malmö
- RFSL Rådgivningen Skåne
- RFSU Malmö
- Riksförbundet för ME-patienter i Skåne
- RSMH Trelleborg
- Rädda Barnen Malmö (Syd)
- Språkcentrum i Malmö
- Strokeföreningen
- Svensk-Somaliska Ungdomsföreningen i Norden
- Tamam Malmö
- Tillgänglighetsgruppen.se
- Winnet Malmö, Förening resurscentrum för kvinnor i Malmö
- Woman2Woman Diaspora Action Group
- Yalla trappan
- Ystad Tillgänglighetsråd / HSO

MmDs styrelse består av följande förtroendevalda:

Tinahåkan Jönsson - Ordförande
Gunilla Gustafsson - vice Ordförande
Lasse Flygare - Kassör
Jeanette Larsson - Ledamot
Anneli Philipson - Ledamot
Katarina Hjörneby - Ledamot
Christian Jönsson - Ledamot
Alexandra Jaegers - Suppleant
Irene Malmberg - Suppleant
Saia Said - Suppleant
John Stigmar - Suppleant
Samba Jobe - Suppleant

MmDs valberedning består av följande förtroendevalda:

Mikael Andersson - Sammanställande
Stefan Höök
Nahid Biglari

MmDs revisorer består av följande förtroendevalda:

Bo Carlqvist - ordinarie lekmannarevisor
Farid Sharafuddin - revisorssuppleant
Grant Thornton - auktoriserad revisor

Anställda i december 2021:

Ana Marega - Processledare
Anjali Haryana - Projektledare, Unga för Unga mot Diskriminering
Bobby Moreau-Raquin - Administrativ koordinatör
Disa Nordling - Jurist, Projektet Aktion som Metod
Ellen Forsblad - Jurist, Projektet Aktion som Metod (Föräldraledig)
Jay Seipel - Utbildningsansvarig
Jerk Elmén - Processledare
Johan Ekblad - Verksamhetschef
Johanna Ingemarsson - Jurist
Karin Henrikz - Biträdande verksamhetschef och Jurist
Melinda Sjunnesson - Processledare och Jurist, DELMOS-projekt
Pomme Corvellec - Jurist
Sara Duarte - Projektledare, Projektet Aktion som Metod
Therese Rolfsson - Jurist, Unga för Unga mot Diskriminering

Genomförda interna möten:

Årsmöte 8 april
12st styrelsemöten
13st AU-möten
1 verksamhetskonferens uppdelat på två dagar

Tack för all kontakt, alla samarbeten och samröre under 2021!

Vi hoppas på ett år med ännu mer samverkan 2022.

Välkomna att höra av er om ni har frågor,

040-636 51 40

info@malmomotdiskriminering.se

www.malmomotdiskriminering.se

Facebook: Malmö mot Diskriminering

Instagram: malmo_mot_diskriminering

**Malmö
mot
Diskriminering**

Malmö mot Diskriminering
Nobelvägen 36c
214 33 Malmö

040-636 51 40
info@malmomotdiskriminering.se
www.malmomotdiskriminering.se